

The World's Largest Open Access Agricultural & Applied Economics Digital Library

This document is discoverable and free to researchers across the globe due to the work of AgEcon Search.

Help ensure our sustainability.

Give to AgEcon Search

AgEcon Search

<http://ageconsearch.umn.edu>

aesearch@umn.edu

*Papers downloaded from **AgEcon Search** may be used for non-commercial purposes and personal study only. No other use, including posting to another Internet site, is permitted without permission from the copyright owner (not AgEcon Search), or as allowed under the provisions of Fair Use, U.S. Copyright Act, Title 17 U.S.C.*

No endorsement of AgEcon Search or its fundraising activities by the author(s) of the following work or their employer(s) is intended or implied.

SZAKIRODALOM

ACSAY FERENC—CSÁKI CSABA—
VARGA GYULA:

A VÁLLALATI GÉPPARK ÉS GÉPHASZNÁLAT MATEMATIKAI TERVEZÉSE

(Akadémiai Kiadó, Budapest, 1973. 184 oldal)

„Ez a tanulmány, amit most kezébe vesz az olvasó, módszertani jellegű munka. Ha a tartalmát pontosan akarjuk megfogalmazni, akkor ki kell emelnünk a vállalati nézőpontot és szemléletet, amelynek szellemében a szerzők a követelmények és a feltételek, illetve a célok oldaláról is megközelítik a géppark optimális kialakításának feladatát.” — olvashatjuk *Dimény Imre* miniszternek a könyvhöz írt előszavában. A méltató szavak mindenképpen indokoltak, mert a mezőgazdasági üzemek komplex gépesítési kérdéseinek matematikai megközelítésére hazánkban eddig még igen kevesen fordítottak figyelmet.

A szerzők azonban nem csupán a vállalati géppark optimális hasznosítására szolgáló matematikai módszer kidolgozásában végeztek úttörő munkát. Talán ennél is fontosabb annak a szemléletnek a dokumentálása, amely a gépesítés kérdését nem a vállalatban belüli összefüggésrendszerből kiemelve, hanem az adott termelési szerkezet részeként, a kölcsönhatások figyelembevételével igyekszik megoldani. Megfogalmazásuk szerint ugyanis „*végso* soron nem az egyes munkaműveletek elvégzési módja, illetve elvégzésének költsége a fontos, hanem az, hogy a gazdaságok összes munkáinak vállalati szintű költségei összességükben a legkisebbek

legyenek”. Ennek az elvnek a gyakorlati megvalósulását szolgálja az általuk kidolgozott matematikai modell.

A tanulmány anyaga két nagyobb részre oszlik. Az első a „javasolt matematikai megoldást tartalmazza, illetve annak különböző változatait írja le, az alkalmazás általános problémáit foglalja össze”. A szerzők számba veszik azokat a szakirodalomból ismert eljárásokat, amelyeket a mezőgazdasági vállalatok gépesítési problémáinak vizsgálatakor használnak. Részletesen ismertetik a vállalati gépszáükséglet, a gépfelhasználás és a termelési szerkezet együttes tervezésének matematikai modelljét, s eközben különös figyelmet fordítanak a költségcsökkentés és a jövedelemnövelés feltételeire. Külön fejezetben foglalkoznak a javasolt módszer vállalati és népgazdasági jelentőségével.

A könyv második része egy állami gazdaság adataival végzett számítások példáján mutatja be a gépfelhasználás és a gépszáükséglet együttes matematikai tervezésének gyakorlati végrehajtását. Megismerkedhetünk a példának tekintett gazdaság főbb jellemzőivel, a különféle termelési feladatok meghatározásának módjával, a konkrét feladatot tartalmazó modellel, és az ennek segítségével kalkulált gépköltséggel. Külön alfejezetben értékelik az optimális gépesítési programnak a vállalati eredményekre gyakorolt hatását, s megállapítják, hogy a „*matematikai módszerekkel történő gépesítéstervezés a költségek 10–15%-kal való csökkentésére, s a vállalati jövedelem ennek megfelelő növelésére nyújthat lehetőséget.*”

A könyv utolsó nagyobb fejezete az optimális gépesítési programot befolyásoló tényezők, elsősorban a gép-, az alkatrész- és az üzemanyagárak, valamint a munkabérek költség szerepével foglalkozik. Ezzel kapcsolatosan a szerzők megállapítják, hogy „*a különböző feltételrendszerek mellett nincs számottevő különbség az optimális gép-*

park tekintetében”, tehát „termelőgazdaságaink a változó közgazdasági feltételek mellett is viszonylag hosszabb távra határozhatják meg legkedvezőbb gépparkjukat, s alakíthatják ki termelési technológiájukat.” Ezt a megállapítást azonban úgy is értékelhetjük, hogy az adott vállalati géppark szerkezete meg lehetőségen merev, s emiatt a termelővállalatok csak korlátozott mértékben képesek alkalmazkodni a változó közgazdasági környezethez.

A tanulmányhoz részletes irodalomjegyzék kapcsolódik, ezután pedig az egész könyv több, mint egyharmadát

kitevő táblázatos mellékletek következőnek.

Úgy vélem, hogy az elmondottak alapján érzékeltetni lehet a könyv elméleti és gyakorlati jelentőségét. Ehhez végezetül csupán annyit tennék hozzá, hogy a mezőgazdaságban használt gépek beszerzési és üzemeltetési költségének határozott növekedése miatt az optimális vállalati géppark kidolgozására irányuló kutatásoknak különleges fontosságot kell tulajdonítanunk.

Halász Péter

Horváth László:

A vállalat távlati terve

Időhorizont — Ciklusok — Stratégia

A könyv több évi kutatómunka eredményeit foglalja össze. A vállalati vezetőknél, tervezőknél kíván segítséget nyújtani, a távlati tervezés néhány tisztázatlan elméleti és gyakorlati problémájára keres megoldást. E céloknak megfelelően a könyv három fő része:

A távlati tervezés időhorizontja;

A hosszú távú vállalati működés sajátosságai;

A vállalati stratégia, a távlati terv tartalma, szerkezete és metodikája.

A témaválasztásban a szerzőt gyakorlati megfontolások vezették: azokat a kérdéseket vizsgálja, amelyeknél az elméleti tisztázás hiánya gátolja a vállalati tervezőmunka elvégzését — sőt gyakran a megkezdését is — és amelyek nélkül nem is lehet előbbre jutni. Ilyen az időhorizont témája, tehát az a kér-

dés, hogy a távlati tervezés milyen időtartamot öleljen fel. Ennek rész kérdéseként érint prognosztikai témákat is. Vizsgálja, hogy a vállalati működés hosszú távon milyen sajátos vonásokat mutat, mennyiben térnek el ezek a rövid vagy a középtávú működés ismert jegyeitől.

Elemzi azt a sokat vitatott kérdést is, hogy a szocialista vállalat tervezhet-e, ha az állam megfelelő direktívákat, normákat nem ír elő a számára. Végül a stratégia és a távlati tervezés néhány gyakorlati kérdését — a stratégia tartalma, a célrendszer, a távlati terv tartalma, a tervezés optimális módja, időhorizontja stb. — tárgyalja. A kötet, amelyben számos ábra illusztrálja a szöveges részeket, gondolatébresztő a szakemberek számára, és olyan tényekre hívja fel a figyelmet, melyek ismerete minden vállalatnál jelentős mértékben segítheti elő a távlati tervezés munkájának megkezdését. (Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó)

B. A
Ipari
az US

Nap
ható
jelleg
haték
mind
nyos
körbe

B.
dolgo
neme
marh
latait
és fig
zógaz
ségén
lési á
száll

Kada

Cepd

m

Tom

Jend

F

IZ P

Шым

ОБЗ

Хек

О 60

СПЕ

B. A. Runov:

Ipari rendszerű szarvasmarha-hizlalás az USA-ban és Kanadában

Napjainkban világszerte tapasztalható törekvés, hogy az állattartás ipari jellegűvé váljék. Ez akkor lesz a leghatékonyabb és leggazdaságosabb, ha mind a hazai, mind a külföldi tudományos és gyakorlati tapasztalatok széles körben alkalmazásra találhatnak.

B. A. Runov, aki huzamosabb ideig dolgozott az USA-ban és Kanadában, nemcsak az ipari rendszerű szarvasmarhahizlalással kapcsolatos tapasztalatait dolgozza fel, hanem sok érdekes és figyelemre méltó példát hoz a mezőgazdaság irányításának és szervezésének módjáról. Bemutatja a termelési ágazat tapasztalatait az iparral, a szállítással és a kereskedelemmel.

A könyv részletesen tárgyalja a hizlalótelepek építésének kérdéseit, az alkalmazott takarmánytárolási, -előkészítési és -kiosztási módszereket, figyelembe véve a farmok méreteit, elhelyezését és számos olyan tényezőt, amely meghatározza a gazdaságos szarvasmarhatartás technológiájának megválasztását. Mivel a korszerű termelésben a komplex gépesítés és automatizálás döntő szerepet játszik, az író különös figyelmet fordít az állattartásban alkalmazott géprendszerek ismertetésének.

A könyvet elsősorban az állattenyésztés, illetve a szarvasmarha-tenyésztés területén dolgozó szakembereknek szánjuk, de érdeklődésre számíthatunk a mezőgazdasági dolgozók más rétegeiből is. (Mezőgazdasági Kiadó)

СОДЕРЖАНИЕ

Кадар Б.: Организационные выводы производственных систем в растениеводстве	1
Сердахи П.—Юхас Я.: Изменения в производственных связях пищевой промышленности между 1968—1972 годами	15
Том Д.: Актуальные вопросы политики сортов в садоводстве	27
Лендел Л.: Влияние развития интенсивного орошения на размер содержания крупного рогатого скота	35

ИЗ ПРАКТИКИ ВЕДЕНИЯ ХОЗЯЙСТВА

Шутуш И.: Измерение результата в течение года в производственных кооперативах	43
---	----

ОБЗОР

Некоторые опыты государственной поддержки кооперативов с неблагоприятными условиями (Уйхеди Д.—Сенаи Л.)	53
О более высоком уровне сбыта овощей и плодов (Лацко Т.)	58

СПЕЦИАЛЬНАЯ ЛИТЕРАТУРА

INHALT

<i>Kádár, B.</i> : Einige betriebsorganisatorische Konsequenzen der Pflanzenproduktionssysteme	1
<i>Szerdahelyi, P.—Juhász, J.</i> : Änderungen in den Produktionsbeziehungen der Nahrungsmittelindustrie zwischen 1968—1972	15
<i>Tóth, D.</i> : Zeitgemässe sortenpolitische Fragen der Obstproduktion	27
<i>Lengyel, L.</i> : Auswirkung der Bewässerungsförderung auf das Deckungspotential der Futterflächen	35

PRAKTISCHE WIRTSCHAFTSFÜHRUNG

<i>Sutus, I.</i> : Erfolgsmessungen in den LPG während des Jahres	43
---	----

RUNDSCHAU

Einige Erfahrungen über den staatlichen Zustütungen die den unter ungünstigen Verhältnissen wirtschaftenden LPG geleistet wurden (<i>Ujhegyi, Gy.—Szénay L.</i>)	53
Über das Niveau des Obst- und Gemüseumsatzes (<i>Laczkó, T.</i>)	58

FACHLITERATUR

CONTENTS

<i>Kádár, B.</i> : Consequences of the crop-growing systems in farm management	1
<i>Szerdahelyi, P.—Mrs. Juhász, J.</i> : Changes taken place in the production relations of food industry between 1968 and 1972 <i>Marketing</i>	15
<i>Tóth, D.</i> : Topical problems of variety policy in horticulture <i>apple culture</i>	27
<i>Lengyel, L.</i> : The impact exerted by the intensive development of irrigation upon the cattle-keeping capacity the cattle-keeping capacity	35

ON THE PRACTICE OF FARMING

<i>Sutus, I.</i> : An interim survey concerning the annual results in the co-operative farms <i>[Economics]</i>	43
---	----

REVIEW

Some experience gained in respect with state subsidies granted for co-operative farms operating under unfavourable conditions (<i>Ujhegyi, Gy.—Szénay, L.</i>)	53
On the improved way of fruit and vegetable marketing (<i>Laczkó, T.</i>)	58

LITERATURE

Mezőgazdasági üzemszervezési
és agrárközgazdasági folyóirat

Журнал организации и экономики предприятий
сельского хозяйства

Zeitschrift für Betriebsorganisation
und Agrarökonomik

Journal for farm economics and management

Revue d'économie rurale et d'organisation
des entreprises agricoles

SZERKESZTIK:

Csete László, Dobos Károly, Enese László (felelős szerkesztő), Horváth József,
Pósvai Lajos (szerkesztő), Romány Pál (a szerkesztőség elnöke), Simka István,
Szilágyi Sándor, Tóth Mihály, Tóth Jenő

SZERKESZTŐSÉG: 1093 Budapest, IX., Zsil u. 3-5. Agrárgazdasági Kutató Intézet
Telefon: 336-140

FELELŐS KIADÓ: a Hirlapkiadó Vállalat igazgatója

1085 Budapest VIII., Blaha Lujza tér 3.

Telefon: 343-100, 142-220

Megjelenik havonta, a Mezőgazdasági és Élelmezésügyi Minisztérium folyóirataként,
a Magyar Agrártudományi Egyesület közreműködésével

Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető bármely postahivatalnál, a kézbesítőknél,
a posta hírlapüzleteiben és a Posta Központi Hírlapirodánál (KHI, 1051 Budapest V.,
József nádor tér 1. Telefon: 180-850, postacím: Posta Központi Hírlapiroda, 1900
Budapest) közvetlenül, vagy postautalványon, valamint átutalással
a KHI 215-96 162 pénzforgalmi jelzőszámára.

Előfizetési díj: egész évre 144,— Ft, fél évre 72,— Ft

74.1805 Egyetemi Nyomda, Budapest. Felelős vezető: JANKA GYULA igazgató

INDEX: 25.341

281
G
C